

Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni

25 PAŹDZIERNIKA 1945 - POWRÓT OKRĘTÓW Z INTERNOWANIA W SZWECJI (25.10.1945)

Tego dnia, 73 lata temu, na redzie Gdyni zakotwiczyły okręty podwodne "Sęp", "Ryś" i "Żbik", kuter pościgowy "Batory" oraz żaglowiec szkolny PSM "Dar Pomorza", wracające z wojennego internowania w Szwecji.

We wrześniu 1939, okręty podwodne, po uszkodzeniach odniesionych w wyniku ataków Kriegsmarine, kolejno decydowały się na wejście do portów neutralnej Szwecji: "Sęp" - 17.09., "Ryś" - 18.09., "Żbik" - 25.09. Kuter pościgowy Straży Granicznej "Batory" z grupą oficerów i członków etatowej załogi, tuż przed kapitulacją półwyspu zdołał przełamać blokadę Helu i 2.10.1939 dotrzeć do Gotlandii. "Dar Pomorza" w momencie wybuchu wojny przerwał podróż szkolną i zawinął do Sztokholmu. Uczniowie Szkoły Morskiej, na pokładach będących w Szwecji polskich statków handlowych, przeszli do Wielkiej Brytanii. Członkowie załóg okrętów podwodnych, w większości okres wojny spędzili w Szwecji.

21.10.1945 na internowanych jednostkach ponownie podniesiono biało-czerwone bandery i cała flotylla skierowała się do Gdyni. Spośród 173 internowanych marynarzy okrętów podwodnych, do nowej Polski wróciło 51, w tym tylko 1 oficer. Wszystkie okręty wróciły do czynnej służby. Podwodne stawiacze min "Ryś" i "Żbik" wycofano z eksploatacji w 1955. Najdłużej pozostawał w służbie "Sęp" - banderę opuszczono na nim w 1969. Dawny kuter SG "Batory" wrócił do służby w barwach WOP, później wykorzystywany był do 1969 jako jednostka Ligi Przyjaciół Żołnierza na wodach Zalewu Zegrzyńskiego. Uratowany od złomowania przez ludzi niegdyś związanych z okrętem, przetrwał wbetonowany w nabrzeże portu wojennego na Helu. W 2009 wrócił do Gdyni, odrestaurowany staraniem Muzeum Marynarki Wojennej, stał się ozdobą plenerowej kolekcji. W naszym Muzeum znajduje się wiele eksponatów zachowanych po złomowanych okrętach podwodnych. Ostatnim nabytkiem jest oryginalna bandera ORP „Sęp”, z czasu internowania w Szwecji - dar pana Andrzeja Sadowskiego z USA, syna por. mar. Kazimierza Sadowskiego, służącego na ORP „Żbik”.

"Dar Pomorza" szkolił kadry morskie PMH do 1982, kiedy zmieniony został przez nowy żaglowiec "Dar Młodzieży".

KALENDARIUM HISTORYCZNE MMW - PATRZ TUTAJ

ORP "Sęp" (zdjęcie powojenne)

ORP "Ryś" na przedwojennej pocztówce

"Dar Pomorza" na redzie Gdyni

nkm 13,2 mm plot z ORP "Żbik" eksponat MMW

KP "Batory" w MMW

